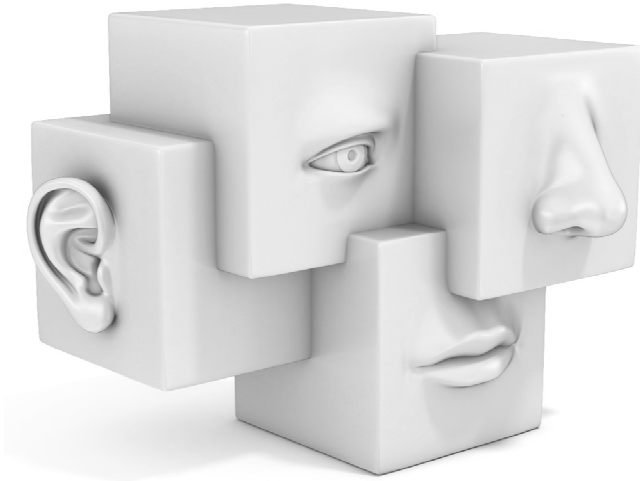

Margóczy Imre

KIKÉPZÉS

1942-1945

Egy, kettő, egy!

Még bikaborjú korában
farára számot sütöttek
s csak böngött értetlen hangon
a gazdák bőfögre gondoltak estebédre,
miközben szikkadt seggét nézték

Az a nap olyan volt, mintha vegyes moslékkal öntötték volna le. A községháza előtt kehes deres vonszolta a ráakasztott lapos szekeret. A szekér üres volt, mint a kocsis tekintete. A templom felől egy kecske iramodott a Szinva patak hídjának, a mögötte koslató öregasszony keresztet vetett a mellén összegyúrt rongycsomón és botjával megrohmozta a kecskét.

A községháza olyan volt, mint a csendőrök. Hiába sütött rá a nap, akkor is komor volt. Benne paragrafusokat zabáltak és mindenki, aki ott dolgozott előírás szerint süket volt, csak a paragrafusok ordítottak. A községháza olyan volt, mint egy vérbeli börtönőr. Nem mosolygott az elítéltekre, akik előtte jártak mély alázattal, mint a templom a túloldalon ahová el kellett menni, imádkozni és a bűnöket meggyónni.

A községháza olyan volt, mint az illemhely ahová az emberek kénytelenek bemenni, hogy elvégezzék szükséges dolgaikat.

A templomban halottnak csendítettek és a halott ismerősei előtt megjelent a halott képe.

A Sorozóbizottság a községházán ütötte fel tanyáját. A Sorozóbizottság előírás szerint végezte munkáját.

Marosit besorozták.

– Mi a panasza? – kérdezte a sorozóbizottság orvosa szintén előírás szerint.

– A térdem összeér, ha összezárom a lábam.

A sorozóorvos megdörzsölte az orrát, amitől okosabb lett.

– Az semmi. Kitűnő gyalogos lesz.

– De kérem, engemet azért utasított el kétszer is Grill főorvos úr, amikor tanoncnak jelentkeztem a gyárba, mert összeért a térdem úgy, mint most. A főorvos úgy nevetett, mint egy jókedvű zsiráf, miközben az eget csodálja. Egy madzagos cvikkeres, fejlett tokájú úr, akinek az alja beleunt az ülésbe, az asztalra hasalva sandított Marosira, mintha egy eladó tehenet mustrálná, és írt. Az orvos mondott valamit egy harmadik személynek, aki ott volt és nem csinált semmit és újra nevetett.

– A kolléga úr tévedett. Én nem szoktam tévedni.

Marosi végül is tüzér lett. Tüzér a javából, akinek nyolc elemije volt, aki tudta hol és mikor született, tudta hol lakik a magyarok istene, nagyjából ismerte a bibliát, a tízparancsolatot betéve darálta. Tudott köszönni, tudott dolgozni.

Volt levente, volt cserkész, tagja volt a Keresztény Ifjúsági Egyesületnek, dalárdában dalolt szent és hazafias énekeket. Volt favágó, egy nyáron át kubikos, kaszált pirkadattól napnyugtáig, volt kőműves segédmunkás, volt munkanélküli és lett gyári munkás.

Mindenütt istenfélő embernek nevelték, azért nagyon félt az istentől és egy darabig mélyen tisztelte a kiválasztottakat.

Negyvenkettőben már javában folyt a háború és javában folyt az embercsere.

A halottakat élőkkel cserélték ki, hogy azok is meghalhassanak a szent cél érdekében. A sebesülteket, akiknek még volt legalább egy keze, egy lába, egy szeme és nem tudta a fronton hagyni a fogát egy sírgödörért hazaszállították. Olyasmiféle hősök voltak ők, akikre fel kellett nézni. Kaptak mankót, akiknek az kellett, üvegszemet, kinek a szeme hiányzott és dolgozhattak volna, de mivel képtelenek voltak, így hát a testvérekre, rokonokra bízta, akik gondoskodtak, vagy nem gondoskodtak róluk. A szomszédokat elöntötte a sárga irigység, mert az ő fiukat, vagy férjüket még nem szállították haza. Ám megadatott

nézik, hogy továbbra is fohászokodhattak az egek urához, hogy óvja övéiket, inkább az ő golyójuk találja az ellenséget.

Kigúnyolták az istent. Az úr tízparancsolata lekerült napirendről, helyüket harcias dalok foglalták el. Egyetlen parancsolat volt, amit isten szent nevével körítették: ölni, rabolni, besúgni, amennyi csak belefér. Ima és hazugság keveredett. Isten áldása rátok, menjetek és védjétek meg a hazát az ellenségtől, akinek még a tízparancsolat szerint sem szabad megbocsátani. Isten akaratát teljesítitek.

Hitler letaszította az istent a trónról és ő ült helyébe. No hiszen, az isten vakarhatta tarkóját mindezek láttán és gondolhatta, hogy ezek az emberek, az én kedves teremtményeim meglötyyentek.

Az ország betegágya fölött zavaros fejű, réveteg szemű orvosok nyitották zsebüket. A beteg renyhe vénájába vegyes latrinazagyot fecskendeztek.

Az ország felpuffedt. Az ország felvidult, az ország sírt. Az emberek megkergültek. Voltak, akik jobbra forogtak, voltak, akik balra, voltak, akik megdermedtek. Az ország kétségbe volt esve. Az ország olyan volt, mint a tompa agyú beteg, aki fél a haláltól, aki szebb jövőt remél. Az ország olyan volt, mint akit kergetnek és se jobbra, se balra nem mer nézni.

A tízparancsolatot már a templomból is kiirtották, a bibliát sutba dobták. Imádkoztak és könyökig vájkáltak a bűnben, amit meg lehetett gyónni és minden nap bűnbe lehetett esni.

A fegyházak, börtönök ajtaja kinyílt, azok a kéjgyilkosok, rablógyilkosok, anya és apagyilkosok előtt, akik számkivetettek voltak, akik elé szintén azt a szent célt tűzték, hogy védjék meg a hazát, vérral mossák le a vért. A fronton gyilkolhatnak és rabolhatnak kényükre, kedvükre. Rohamosztagok alakultak ahol már nem ők voltak a bűnösök, hanem azok, akik védekeztek, mert megtámadták őket. Mint ahogy az rablógyilkosoknál értékítélet. Az a bűnös, aki védi a tisztességet. Lehet mérszárolni, lehet üvöltve kéjelegni. Lehet belőlük hasig erő kitüntetett, lehet belőlük eszményi ember, lehet képviselő, földbirtokos, tőkés, minden jámbor ember példaképe.

Az ország belemerült a kéjbe és a kétségbeesésbe. A megzápult közszellemben felbűfögött a kor sűrű, bűdös üledéke.

– Jobbról előljáró!... Jobbra nézz!

Margóczy Imre
(1921 - 2004)